

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : . . . . . 200 Lei
Particulari : . . . . . 160 Lei
Membrii Agrului . . . . . 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 487/1932.

† Necrolog.

Cu inimă plină de durere comunicăm Ven. Cler diecezan, că Reverendisimul *Camil Selegian*, canonic onorar, fost director al liceelor de băieți și de fete din Beiuș, Comandor al Ordinului „Steaua României”, a repaosat în Domnul în ziua de 25 Ianuarie crt. în anul al 59-lea al vieții și al 29-lea al preoției sale.

Repaosatul 30 de ani a muncit cu zăd, devotament și cu însuflețire în slujba școalelor noastre de băieți și fete din Beiuș, al căror profesor și pe urmă director a fost, până ce boala grea, ce l-a ajuns, l-a silit să-și părăsească catedra, de pe care în sufletele atâtor generații de tineri a vărsat deodată cu știința și iubirea de Dumnezeu și neam.

Frățiile Voastre pentru repaosul sufletului adormitului în Domnul Frate veți aduce la Altarul Domnului sufragiile pii îndatinate,

In veci pomenirea lui!

Oradea, la 16 Februarie 1932.

No. 427/1932

Instrucțiuni pentru pregătirea și aranjarea Misiunilor sacre.

Pentru redesteptarea vieții creștinești și pentru păstrarea ei sunt de cea mai mare însemnătate Misiunile sacre. Buna lor reușită atârână mult dela felul cum sunt pregătite și aranjate.

Deaceea pentru aceste Misiuni, cari și până acuma au dat și în Dieceza Noastră cât de bogate roade și cari de aci înainte dorim să se fină anual în cel puțin câte două parohii din fiecare prolopopiat, să fie cât de bine pregătite și organizate, am finut de cuviință a da următoarele instrucțiuni:

1. Parohul respectiv va fi anunțat cu cel puțin două săptămâni înainte despre finerea Misiunilor în parochia lui, pentruca el să poată pregăti bine poporul.

2. Parohul va explica în mai multe rânduri și cu diferite împrejurări, însemnătatea, trebuința și frumuseța acelor zile sfinte, în cari se regulează sterea sufletească față de Dumnezeu.

3. Va face foarte bine Parochul dacă își va da un interes deosebit, mai ales față de acele persoane

sau familii din Parochie, cari sunt mai nepăsătoare privitor la datoriile creștinești, mergând în persoană la ele, pentru a le îndemna, cu vorbe bune și ademenitoare, să ia parte la predicile și la funcțiunile sfinte din timpul Misiunilor sacre.

4. Pentru timpul Misiunilor să caute Parochul, de acord cu autoritățile civile locale, ca locurile de întâlnire, precum sunt cârciumele, să fie închise și să oprească orice petrecere sgomoloasă, pentru ca astfel folosul sufletesc să fie cât se poate mai simțitor. Intreaga parochie să aibă un aspect deosebit prin reculegere, cumpătare și înfrânare.

5. Pentru înălțarea acestor zile, dacă Parochul e lipsit de un cantor bun, să ia contact cu vr'un Paroch vecin și să împrumute, pentru acele zile pe cantonul mai bun, ca astfel funcțiunile sacre să fie mai atrăgătoare. Nu ne dăm seamă îndestul ce rol mare au asupra sufletului cântările frumoase. Dacă bapțiștii fac ravagii printre mulți credincioși aceasta se datorește, în mare parte cântărilor ce ei le fac și fastului cu cari fin adunările lor.

6. Pentru ascultarea măsturisirilor se va îngriji Parochul de acord cu Reverendisimul Domn Protopop respectiv, să aibă cel puțin doi Preoți străini, afară de preotul misionar diecezan. Buna pastorație cere să se dea prilej credincioșilor a-și arăta conștiința cu cea mai mare libertate.

7. Determinarea ceasurilor în cari se vor săvârși funcțiunile sacre și se vor ținea predicile, se lasă la prudența Parochului local, care e cel mai competent în a determina timpul potrivit în care să se adune poporul.

Misionarul, în zilele de lucru, va ținea două predici pe zi, una dimineața și una seara, sau mai bine una înainte de prânz iar alta după prânz, în zilele de sărbătoare însă va ținea trei predici, una înainte de prânz și două după prânz. În deobște timpul Misiunilor, cel mai scurt fine trei zile întregi, începând seara înainte de ziua întâia și sfârșind dimineața după ziua a treia.

8. Pregătirea, împărțirea și armonizarea materialului de predici rămâne în sarcina conștiințioasă a Misionarului.

9. În caz că Misiunile s'ar ținea numai seara, pentru că numai atunci credincioșii ar dispune de mai multă vreme, numărul zilelor va trebui să fie cel puțin opt, adică de Sâmbătă până la a doua Sâmbătă încheiându-se Duminecă dimineața.

10. Încheierea se face solemn, prin cuminecare generală a tuturor persoanelor, cari s'au mărturisit, prin cântarea Doxologiei celei mari, prin procesiune în jurul bisericii, dacă permite timpul, prin binecuvântarea dată de Misionar cu crucea, făcută anume spre amintirea Misiunilor, prin care binecuvântare toți cei cari s'au mărturisit și cuminecat dobândesc *Indulgență deplină*.

11. După sfintele Misiuni, Protopopul districtual, care după puțină va fi de față în tot timpul Sf. Misiuni. Ne va face un raport amănunțit despre mersul acelor arătând și numărul credincioșilor, cari au participat și acelor, cari s'au mărturisit și cuminecat.

12. După Sf. Misiuni Parochul își va da osteneala să înființeze vr'o asociație de evlavie, ca: Reuniunea Mariană, Agrul sau Ordinul al treilea Franciscan, sau altă Asociație, căci astfel se vor păstra mai bine și mai îndelung roadele duhovnicești ale Misiunilor sacre. Iar dacă aceste Asociații deja au ființat în acea Parohie, va fi de ajuns să reînnoiască râvna în practica lor.

13. Pentru a face asemenea Misiuni nu se cer cheltuieli deosebite, nici din partea Parochului, nici din partea credincioșilor decât doar costul transportului pentru Misionar, care cost după puțină, se va acoperi din cassa bisericii.

14. Indemnăm cu cea mai mare căldură a sufletului nostru pe Frații Protopopi și Parochi să-și dea o deosebită străduință pentru buna reușită a acestor Misiuni sacre.

15. Pentru noi preoții datoria cea mai de seamă este să ne îngrijim de mântuirea sufletelor. *Suprema lex salus animarum*. Împlinindu-ne această datorie ne vom asigura fericirea noastră și a poporului, atât vremelnică cât și vecinică.

Oradea, 10 Februarie 1932.

No. 303/1932.

Cultivarea rațională a sesiunilor bisericești.

Spre convenită orientare și conformare comunicăm Ven. Cler adresa On. Minister al Agriculturii și Domeniilor cu Nr. 6820/1932:

„Potrivit legii pentru reforma agrară, statul a înzestrat toate școlile și bisericile rurale cu câte un lot până la 6 ha în scop educativ.

Din constatările de până în prezent, rezultă însă că majoritatea acestor loturi, astfel cum sunt cultivate, nu-și ating scopul.

În adevăr, multe din aceste loturi, se exploatează prin arendare sau sunt cultivate în mod primitiv și empiric ca și majoritatea loturilor fărănești.

Pentru aceste motive și având în vedere scopul pentru care au fost create, avem onoare a vă ruga să binevoiți a da dispozițiuni organelor Dvs. ca să supravegheze felul cum se exploatează aceste loturi, pentru ca ele să servească anume ca model.

Instrucțiuni și lămuriri tehnice de exploatare se pot obține în fiecare județ dela serviciu agricol județean.

Vă rugăm să binevoiți a cunoaște, că noi am dat instrucțiuni organelor noastre ca în trecere prin comune, să se intereseze și de exploatarea acestor rezerve de teren.

Ministrul Agriculturii și Domeniilor,

(ss) Victor Stanciu

p. Directorul Agriculturii,
(ss) Indescifrabil

Pentru conformitate,

M. Nazarie

No. 2/1932.

Comunicatul exactoratului diecezan.

Se aduce la cunoștință On-lor purtători ai oficiilor parohiale, că imprimarele folosite până acum la întocmirea socioșilor bisericești se modifică într-o câtva. Anume: În locul *Elencului* de până aci se introduce două *Evidențe*, una despre capitalurile elocate și alta despre venitul altor realități ce ar poseda biserica. Iar în locul *Rașunilor* de până aci se introduce copia *Ziarului de cassă*, în care, compactat, în cursul anului se introduce întreaga gestiune a intratelor și ieșitelor și de pe care la sfârșit de an se va alătura copie exactă către socioșii înaintate ca până acum. Se mai introduce un *Tablou rezumativ* asupra tuturor intratelor și ieșitelor, precum și a tuturor venitelor, restanțelor ori datorțiilor ce le-ar avea biserica.

Deja și pentru socioșii (rașunile) anului 1931 se vor folosi numai aceste imprimare, cu cea deosebite, că vechile formulare ale *Elencului* și *Rașunilor* se vor putea încă folosi până la complectarea lor epuizare.

Mai comunicăm On-lor confrăți, că întru conducerea și întocmirea socioșilor bisericești să se conformeze întru toate dispozițiilor cuprinse în Actele și Decretele Sinodului Diecezan din 1926 (Statutele privitoare la administrarea averilor bisericești pag. 88—99 cf. și Decretul III, § 3, punctul 1—5 pagina 38—39).

Mai comunicăm, că la întocmirea socioșilor nu se admit alte formulare decât cele prescrise de Prea-veneratul Ordinariat și cari se desfac prin Soc. „Sfântului Ioan Gură de Aur” din Oradea.

Oradea, la 15 Ianuarie 1932.

Petru Tămădian,
canonic, președinte.

PARTEA NEOFICIALĂ

Prestațiunile artistice ale Corului Catedrei

cu prilejul Congresului general al Agrului
21—22 Noem. 1931.

Spațiul îngust al foaiei noastre nu ne-a îngăduit pînă acum să ne ocupăm mai pe larg cu înaltele prestațiuni artistice ale corului catedralei noastre, cu cari s'a produs cu prilejul congresului general al A. G. R. U. Constatăm dela început, că prin aceste prestațiuni corul Hubic a arătat nu numai ce muncă asiduă și temeinică au depus cu toții: coriști și dirigent, ci au indicat prin ele chiar un ritm nou în nizuințele noastre de apropiere în cele artistice de marile națiuni creștine și cu înaltă cultură artistico-muzicală.

În general în zilele acele corul catedralei ne-a făcut o surpriză plăcută și nouă celor obicinuiți cu el, auzindu-l atît de des. Ansamblul minunat, executările precise, nuansările; coloriturile erau atît de perfecte, iară elanul atît de viu, încât nu ne-am putut subtrage pe nici o clipă de sub farmecul cântărilor executate.

La liturgia pontificală din 21 Nov. s'a cântat Liturgia de Musicescu și F. Hubic, iară la liturgia pontif. din 22 Nov. liturgia II cu orchestră a prof. lui F. Hubic. Emoțiile stărnite de cor erau tipărite pe fața asistenței întregi, evlavia adîncă, proșternerea smerită, izvorită din spontaneitatea inimei la auzul acordurilor din cor în fața euharisticului Isus, erau semnele externe vizibile și mărturia că ce pot să producă pentru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletului corurile bine instruite.

Tot atît de impresionante au fost și cântările executate la ședința festivă a Congresului și la „Te Deum”-ul oficiat în catedrală după terminarea acestui congres.

Culmea prestațiunilor a fost însă concertul de gală, ce avut loc la teatru în seara zilei de 22 Nov. Ce s'a produs cu acest prilej, a fost peste orice așteptare; așa ceva nu s'a mai auzit nicicând în Oradea. Programul a îmbrățișat autori muzicanți dintre cei mai distinși ai lumii: R. Wagner, Verdi, Gounod, Chopin, Mendelssohn, Roode, Pembauer și în șirul lor și prof. Fr. Hubic cu Psalmul 93.

Corul și-a câștigat un special merit: autorii aceștia muzicali au fost prezentați publicului — ce a lăsat sala la neîncăpere — în toată pompa strălucită geniului lor.

„Ave Maria” de F. B. Mendelssohn pe 16 voci și acompaniament de orchestră, e dintre cele mai grele compoziții corale ale lui Mendelssohn, din care motiv lipsește din repertoriul corurilor și abia din când în când o cântă câte un cor profesionist. Solo-ul, de tenor a fost susținut de d-l prof. Mihaiu Sălăgean, iar cel de sopran de d-șoara Maria Bodiș. În România acesta fost cel dintâi prilej când s'a cântat această bucată și încă în traducere românească. Corul a trebuit să-și dovedească rufina sa, a trebuit să treacă toate scările coloriturilor, dela pianissimo-ul cel mai fin pînă la fortissimo-ul cel mai puternic. Și-a îndeplinit sarcina cu admirație.

„Regina coeli” de Pembauer e o piesă plină de viață și avânt, o odă impresionantă pentru preamărirea Maicii Domnului spre bucuria învierii Fiului ei. Intuirea clipelor de nevinovată bucurie a Preacuratei au fost clipe de glorie, ce și le-a secerat corul.

„Psalm 93” de Fr. Hubic e o bucată grea (8 voci și orchestră) constatatoare din 6 părți, interpretează soarta disperată a poporului ovreesc în mijlocul lumii păgânești. Psalmistul evoacă judecata Dumnezeuului răzbunării, care să zdrobească pe păgâni și să stărpească păgânismul. Compoziția pune la încercare și corurile cele mai selecte profesioniste. A fost dată într'un chip foarte emoționant. Tânguirea văduvelor și străinilor asupriți acompaniată de țipelele disperate ale orfanilor în vîlmășagul orgiei păgâne ce par'că-și serbează învingerea asupra „D-zeului lui Iacob”, apoi izbucnirea spontană a credinței neștrămutate a lui Israil, că nu este alt Dumnezeu, decât D-zeului Iacob, care va nimici păgânătatea, — au subjugat auditoriul, încât de sub impresiunea prestațiunii nu s'a putut sustrage nici după terminarea piesei.

„Cina de Taină” din opera Parsifal de R. Wagner ca închiere a transpus publicul în mediul mistic de adîncă adorație față de dumnezeescul Isus. Tabloul minunat, admirabila voce și predare a D-lui prof. Ambrosie Ilușiu, orchestra și corul de fenei au stors lacrimi.

Programul a fost întregit prin „Variațiuni” de Roode cântate de d-ș. Ileana Erdei, o soprană lirică în plină desvoltare și foarte mult promițătoare; apoi „Rugăciunea lui Valentino” din op. Faust de Gounod, cântată de d-l adv. Cornel Torsan, un baritonist cu voce manierată și calități artistice consumate.

„Il re pastore”, un cvartet prelat de D-na prof. Rita Mărcuș, D-l adv. Ștefan Mărcuș, D-l prof. Iosif Rotu și D-l adv. Leonfin Anca, a impresionat foarte adînc publicul, artiști consumați, elemente pe cari Oradea nu e în stare să le aprecieze îndeajuns.

„Cel doi grenadiri” de Schumann a pus în evidență calitățile vocale și artistice ale D-lui avocat Dr. Gh. Patachi-Văleanu, sonoritatea vocii d-sale a fost gustată cu multă plăcere, iar avântul său a sgușuit pe ascultători.

Corul catedralei cu acest prilej a trecut un examen foarte riguros și s'a găsit — cum apreciază și marele ziar parisian „La Croix”, — de cel mai bun cor în România, făcându-i o invitație foarte inimoasă, de-a concerta la Paris și în orașele mari ale Franței, ceea ce credem că corul va și primi și prin debuturile sale va face fală patriei și religiei pe care o reprezintă. Noi cei ce-am participat la congres suntem adînc de obligați maestrului Hubic și excelentului său cor pentru înaltele și încântătoarele prestațiuni prin cari ne-au delectat și-au ridicat nespuse de mult nivelul congresului. Le mulțumim și le dorim succese tot mai strălucite.

Rep.

Lecticalul și ziua de lucru

Iată două lucruri cari sunt, par'că, suspendate între ceriu și pământ, neaparținând nici unuia. Enoriașii sunt în dubiu, sunt ei datori la prestarea acestora sau ba; preoții le pretind cași dotații ce le-ar compete și pe tema aceasta se fac chiar și agitații, neplăceri și neînțelegeri. Așa e situația cel puțin în parohiile sălăgene desmembrate dela fosta dieceză a Gherlei actualmente anexate diecezei de Oradea.

Perplexitatea aceasta obvine de acolo, că până când parohiile desmembrate aparțineau vechei Dieceze datorința enoriașilor de-a presta preoților susnumitele dotații eră rezultatul dorinții exprese a fostului Arhiereu de-a se menține acestea dotații, pe lângă toată insistența, ba chiar și hotărârea unor sinoade protopopești de a se cassa și a se cere răscumpărarea lor prin bani dela Stat, până când în noua dieceză mi se pare a fi fost cassate pe tot locul, fără a fi fost răscumpărate într'un chip oarecare, deși în conscrierile congruale din 1896 aceste dotații sunt luate ca salar și nu ca onorarii, putându-se chiar și încassa (execulă) cu ajutorul forurilor administrative.

În urma noii salarizări, recte nesalarizări, preoțimea a ajuns într'o situație cu adevărat deplorabilă. Adecă Tu preotule să servești și Biserica, — credincioșii, — să servești și poporul — neamul, recte Statul, — dar pre tine să nu te servească, să nu te plătească nimeni. Dreptatea, dacă ar fi, ar dispune așa: Cei pe cari îi servești să te servească și ei pre tine. Suntem sluji la doi stăpâni. Se vede însă că unul dintre stăpânii noștri, nu vrea, ori că nu poate să asculte glasul dreptății și astfel preoții, acești bieți servitori ai dreptății, pentru a putea servi, și mai departe, sunt avizați la contra serviciile celui alt stăpân, care de altfel e stăpânul cel vechiu al nostru, e stăpânul în serviciul căruia ne-am trezit dela început și care dimpreună cu noi a trăit zile și mai grele și rele cași celea de azi, însă nu s'a lăpădat de noi, ne-a avut tot dragi, acel stăpân e poporul nostru credincios, e sf. noastră Biserică, acăreia slugi credincioase suntem. Pentru a-i reînoi însă datoria seculară e necesar numai să se înlăture dubiul care-i stăpânește; ori pentru aceasta, eu cred, că cuvântul hotărît și autoritativ al Inaltului nostru Arhiereu ar fi deajuns și chiar binevenit.

La conferința tractuală a districtului Șimleu din primăvara anului trecut eu am mai fost propus acest lucru, nu știu dacă propunerea mea a ajuns la locul competent sau ba; ceva dispoziție în chestiune încă nu știu să se fi dat, deaceea am căutat ca în felul acesta s'o relev iară. Bine-ar fi dacă și alți confrăți și-ar expune părerea și durerea, pentru ca astfel să se pună odată sfârșit acestei chestiuni, care dă anză la atâtea neplăceri preoților și agitații enoriașilor, în timp ce cu toții avem lipsă de liniște și pace.

Ilie Vetișan,
preot.

P. S. La acest articol al părintelui Vetișan, care relevă una dintre durerile preoțimii noastre, avem datorita a adăoga următoarea lămurire: Nimeni n'a afirmat vre-odată că preoțimea nu ar avea drept *legal* și *canonic* la lectical și ziua de lucru. Este un drept încă în vigoare și consfințit și de legislația civilă. Alta este însă dreptul și alta e *execuțarea* lui. Dreptul se poate pretinde, execuțarea lui însă, când e vorba de preoți și creștini, trebuie făcută după normele prudenței și ale dragostei. Mulți, cari au procedat așa, au reușit. Față de recalcitranți și răuvoitori notorii autoritatea bisericască nu va denega niciodată aprobarea pentru a procedă și pe cale legală. (*Nota Red.*)

Dreptul de proprietate în concepția creștină.

(Urmarea III).

de Păr. Dr. Dom. Nicolăeș.

3. Funcțiunea socială a dreptului de proprietate.

Din dreptul de proprietate isvoresc inegalitățile economice și deosebirea de clase sociale, cari dealmitrelea nu sunt fără de folos, având în vedere variațtea funcțiunilor, cari se dezvoltă în marea tovărășie socială. Aceleași deosebiri de clase sunt din nefericire și o incubăție de lupte veșnice și nerânduiei, adesea grozave, cari ar conduce omenirea, precum suntem astăzi, la o răspântie, într'un haos de barbarie, dacă dreptul de proprietate nu ar fi limtat și bine regulat. Deaceea chestiunea, care privește întrebuițarea dreptului de proprietate, e cea mai însemnată printre chestiile sociologice, căci, din buna ei soluționare și aplicare, atârână tot echilibrul social.

Ocroit de dreptul de proprietate și împins de setea fericirii, omul adesea aglomerează bunurile acestui pământ, încât nu numai satisfac cerințele necesare și oneste ale vieții, ba îi sunt în plus cu prisosință.

Bunurile strănse de om alcătuiesc astfel un surplus, numit și superfluu. Să nu se creadă, că acest superfluu e o ispită numai pentru unii oameni; e o tendință generală, care în unii muritori se realizează, iar în alții rămâne numai tendință din atâtea și atâtea cauze. Bunurile pământului aglomerate, numite și *bogății*, contribuiesc uimitor la descărcarea patimilor, ele nutresc egoismul, înflacămb ambițiunea, hrănesc deșărtăciunea, înarmează mândria cu o putere tiranică, lor se supun toate, cum spune poetul Horațiu în Satira III (lib. II. p. 95): „*Virtus, fama, decus, divinaque, humanaque pulchris divitiis forent*“.

Aristofane pune pe buzele zeului bogățiilor, Pluto, această plângere în contra clienților săi: „Când ei, bogății, m'au luat în stăpânire și au devenit bogăți, îndată alunecară în răutăți.¹⁾ Nu înzadar Isus Hristos Mântuitorul nostru, chiamă simbolul bogățiilor, banul, *mamma iniquitatis*²⁾“.

Scriitorul contimporan italian, Papini, punându-se să talmăcească aceste cuvinte ale lui Hristos, scrie o pagină violentă, care, deși conține parodoxe iperbolice, are totuș un fond de dreptate: „*Bogățiile, zice el, sunt o pedeapsă ca și munca; o pedeapsă însă mult mai apăsătoare și mai rușinoasă. Cine e peccelluit cu semnul bogățiilor, a săvârșit, poate fără să vrea, o crimă infamă, unul din acele delict*

¹⁾ Pluto. v. 107—109.

²⁾ Zeul nelegiuirii.

sterioase și de neînchipuit, care n'ou nume în limbajul omenesc. Bogatul e sub povara răzbnării lui D-zeu, sau D-zeu vrea să-l pună la încercare pentru a vedea dacă va reuși să se ridice la sărăcia dumnezească. Bogatul a săvârșit cel mai mare păcat, cel mai abominabil și de neiertat¹⁾.

„Bogatul e omul, care s'a coborât pentru că s'a prăbușit. Putea să aibă cerul și a ales pământul, putea să locuiască în Paradis și și-a ales Iadul; putea să-și păstreze sufletul și l-a cedat în schimbul materiei; putea să iubească și și-a ales ura; putea să aibe fericirea și a dorit puterea. Nimenea nu l poate mântui. Bonul din mâinile lui e metalul, care-l îngroapă de viu, sub povara lui de ghafă; e o cangrenă, care-l consumă de viu, prin putrezire; e un foc, care-l carbonizează și îl preface într'o mumiie îngrozitoare și neagră, într'o mumiie surdă, oarbă, mută, paralizată, într'o stafie spectrală, care veșnic întinde mâna goală în cimitirele veacurilor. E astfel bogatul, căci nimenea nu poate să facă pomană acestui sărac de nerecunoscut¹⁾”

Cu toate acestea Evanghelia nu e așa de încărcată cu trăznete în contra bogățiilor, după cum parcă ar vrea să ne arate tragicul Papini. După cum s'a spus, Hristos, Domnul nostru, nu condamnă bogăția, ci plantele triste ce cresc la umbra ei. Din care pricină El ne-a dat norme pentru a regula întrebuințarea bunurilor pământești, ne-a arătat abuzurile, pentru a le înlătura, ne-a vorbit despre datorile prin cari se asigură legitimul rol al bogățiilor în societate.

Evanghelia recomandă într'un chip deosebit deslipirea, renunțarea și sărăcia de duh: „Nu adun fi bunuri pe pământ, unde sunt roase de cari și furate de hoși. Fericii cei săraci cu duhul, căci a lor este împărăția cerurilor”. Sf. Augustin zice în cuvântarea 177 (Patrol. Lat. tom. 38. col. 954): „E lucru într'adevăr greu și grozav a se lipi de pământ pe când spunem către Dumnezeu: Pater noster, qui es in caelis — Tatăl nostru, carele ești în cer... Bunurile pământului să ne fie spre întâmpinarea trebuințelor, iar nu spre nutrirea lipirii de pământ; să vă fie de adăposturi pentru călători, iar nu ca moșia proprietarului. Întrebuințază-le și treci mai departe... Părăsind această viață, tu cedezi locul altora. Suntem pe pământ numai în gazdă. Tu vei plecă ca să vină altul.”

Motivul pentru care el insistă asupra acestei stări de suflet e mai cu seamă ca să se înlătore materializarea, la care e supus cel ce se închină materiei: „Iubirea lui D-zeu ne dă aripi; pofta bunurilor pământești ni le taie... Nu-ți lipi inima de ban, și el va fi sluga ta.”²⁾ Omul trebuie să ajungă la centrul său, la D-zeu, fără însă a uita, că, dacă el are fruntea către soare, are totuș piciorul pe pământ, dacă cu gândul pătrunde cerul, totuș cu trupul e în contact cu materia. De aci urmează trebuința bunurilor vieții de față nu pentru a forma desfătarea neorânduită a omului, ci pentru întimpinarea trebuințelor în călătoria acestei vieți. Trebuie recunoscută această trebuință și Sf. Augustin ne învață cum să ne regulăm față de ea pentru a fi apoi părtași de slava Impărăției lui D-zeu. „Familia acelor, cari trăiesc cu credință, are ochii îndreptați la bunurile veșnice viitoare, iar într'aceasta, ca oaspe trecător numai, se folosește de bunurile

de față nu pentru a-și pune inima în ele, ci pentru a avea un ajutor.”¹⁾

Deslipirea de bunurile pământești are o mare valoare socială. Ea nu lăncezește puterile omului în a produce, cum ar crede cineva, nici nu stânge interesul, ci mai degrabă orânduiește sau temperează aceleași puteri și forțe pentru a păstră armonia între ele. De fapt deslipirea călăuzește egoismul, adecă izvorul tulburător al echilibrului uman, căci din egoism vin toate certurile civile și luptele, cari stânjinesc mersul normal al dezvoltării sociale economice.

Bine scria un autor: „Dacă există o soluțiune a problemelor sociale, aceasta trebuie căutată în învățătura deslipirii inimii de cele trecătoare. Aceste probleme se reduc la o împărțire mai dreaptă între oameni și popoare a bunurilor, ce le-a pus la dispozițiunea lor marele Părinte al familiei omenești. Poate oare să se aibă o dreaptă împărțire, dacă inimile sunt înlănțuite de bogății, concentrate în mâinile unui individ, ale unei familii, ale unei națiuni, fie de soartă, fie de înșelăciune, fie de forță, fie de muncă sau și de economie? Dacă lăcomia, sgârcenta, și goana după plăceri și după interes stăpânesc inimile, care astfel nu sunt dispuse a ajuta pe nevoiași... nu putem aștepta înlăturarea conflictelor de clase din societate. Deslipirea lăuntrică a inimii de bunuri e singurul mijloc destoinic pentru a împlini orice dreptate”²⁾

Cărmuitorii destinelor lumii mult se ocupă astăzi cu raționalizarea industriei. Creștinismul însă chiar dela întemeierea lui a răspândit o adevărată „raționalizare”, aceea adecă a spiritului, deslănțuindu-l din instinctul bolnav și orb al lăcomiei „auri sacra fames”; și îndreptând dorințele inimii la dobândirea unui Bine, care, ni se va da în viitor cu toată plinătatea și pentru toată veșnicia. Astfel se slânge rivalitatea deșartă după cele pământești.

În contra lăcomiei Sf. Augustin are cuvinte arzătoare: „Până unde ajunge sgârcenta, zice el! Doreai moșii, călăi pământ, și de aceea ai alungat pe vecini, înlăturându-i pe aceștia, doreai să înlături și pe alții, până vei ajunge la malurile mării. Ajungând acolo vei dori să ocupi insulele, și după ce vei stăpâni pământul și mările vei vrea să pui stăpânire și pe cer.”³⁾ „Frange lunam et fac for tunam.”⁴⁾ Mai împarte și luna ca să aduni bogății. În contra cămătarilor zice „Să nu vină cămătarul, spune el, și să-mi zică, că nu știe cum să trăiască altminterlea. — Non habeo alind unde viuam. Căci și hoșul descoperit, mi-ar spune acelaș lucru, și orice făcător de rele ar putea să zică la fel... ca și cum n'ar fi vrednic de pedeapsă însuș faptul de a fi ales o întreprindere nelegiuită pentru întrefinirea vieții.”⁵⁾

Deși bogățiile duc îndeobște la rătăcirea uricioasă a sgârcentiei și la întreprinderea josnică a cametei totuș, nu se caută bogăția, cel puțin în cazurile comune, numai pentru a avea satisfacția că ești bogat; numai pentru a le contempla, ci se caută pentru puțină

¹⁾ De civit. Dei, lib. XIX c. XVII. Patrol. lat. tom. 41, col. 645.

²⁾ Lugan, L'Evangile et les biens terrestres. Paris, p. 121—122.

³⁾ Enar. in ps. XXXIX. Patrol. lat. tom. 36 col. 438.

⁴⁾ De discipl. crist. c. VIII. Patrol. lat. tom. 40 col. 674.

⁵⁾ Enar. in ps. 218—6. Patrol. lat. tom. 37, col. 1692.

¹⁾ Storia di Cristo, Vallacchi, 2° ediz. p. 279—280.

²⁾ Sermo 178, 3. Patrol. lat. tom. 38 col. 955.

de a satisface deșertăciunea, mândria și pofa onorurilor. Dacă sgarcentia strânge bogății, prodigalitatea le împrăștie și mândouă sunt excese cari împiedecă funcțiunea normală a bunurilor pământiești în societate.

Exagerațiunea cheltuielilor, nu pentru ceea ce e trebuincios și folositor, ci pentru îngâmfare și pentru lux, e totdeauna rea, atât pentru indivizi, cât și pentru societate, din punct de vedere moral. Dacă însă se privește numai din punct de vedere economic, deși exagerațiunea cheltuielilor e dăunătoare totdeauna individului, nu totdeauna însă e dăunătoare societății, căci pentru societate luxul câteodată nu e perzare, ci numai o simplă deplasare a bogăției.

Dacă, de pildă, un iubitor de plăceri dă prietenilor săi un prânz de o mie de lei de persoană, desigur că rău face din punct de vedere moral, și familia respectivului e în drept a-l judecă pe un asemenea risipitor; dar din punct de vedere economic el nu aduce pagubă, căci banii cheltuiți de dânsul au mers în stăpânirea patronului, care îi va întrebuița poate mai bine. Iar privitor la felurile de mâncări și la cantitatea lor, desigur că nu sunt păgubitoare săracului, căci nu-i în puterea nimănui ca din om să devină lup, iar gospodăria națională nu-i micșorată prin aceasta mai mult decât dacă s'ar cheltui trei lei sau și 50 de persoană. Dacă însă la acel prânz, când veselie se intensifică, petrecanții se întrec la spartul sticlelor și al paharelor, — atunci, fără îndoială, că luxul devine păgubitor și societății.

Iarăș, dacă o damă elegantă poartă o haină de câteva zeci de mii de lei, numai de gustul modei sau pentru renumele croitoriei, societatea nu pierde nimic, dacă haina e plătită, căci nu-i cu puțință să se fi întrebuițat mai multă stofă sau să fi lucrat mai multe mâini decât ca la o haină de obicei. Dar dacă aceeași damă ar pune pe haina sa de bal o dantelă, la care s'a lucrat mai mulți ani, fără îndoială se va fi bucurat croitoreasa, dar va fi suferit națiunea¹.)

CRONICI

— **Concurs la un post de preot pentru America.** Congregația Orientală a invitat Metropolia noastră din Blaj să-i propună vre-un preot destoinic pentru păstorirea credincioșilor noștri gr. cat. din America, unde, după cum se știe, avem vre-o 17 biserici, dar numai vre-o 4-6 preoți. Preav. Ordinariat și prin aceasta publică concurs la un post de preot pentru America. Recurentul se recere să fie preot destoinic, celibe ori văduv și cu cel puțin doi (2) ani de pastorație. Cererile se vor adresa Preav. lui Ordinariat diecezan — Oradea.

— **Sărbătorirea d-lui Octavian Goga la Oradea.** Se știe, că dl Oct. Goga, marele poet al pătimirii noastre naționale, care prin rodnică-i activitate literară politică a contribuit enorm la opera întregirii neamului, a împlinit 50 de ani. Țara întregă l-a sărbătorit: Academia Română, Corpurile Legiuitoare, Universitatea din Cluj, diferitele asociații culturale din Ardeal etc. Intelectualii din Oradea, sub egida „Astrei“ încă l-au făcut d-lui Goga o călduroasă serbare în ziua de 7 Febr. c. In sala teatrului „Regina

¹) C. Gide: Cours d'économie politique, vol. II, p. 505. Paris 1920.

Maria“ un numeros public s'a adunat să sărbătorească pe marele poet. Serbarea au prezidat-o cei doi episcopi români. Au vorbit P. S. Sa *Roman Ciorogariu* episcopul ortodox român, reînprospeland momente din viața de luptă politică a lui Oct. Goga în legătură cu „*Tribuna*“ dela Arad. I. P. S. Sa Dr. *Valeriu Traian Frențiu* într'un discurs frumos și ca fond și ca formă, a arătat activitatea d-lui Goga după uni ea neamului. Dl. insp. gen. *Gh. Tulbure* a caracterizat bine și su cînt pe Goga ca poet. In numele Asociației Tinerilor Români din Oradea a vorbit dl. adv. Dr. *Nic. Maior* însoțit de dș *Petrini*; în numele studenților d-l *Grozavu*. Au contribuit cu debuturi artistice Dl. adv. *Ștefan Mărcuș*, D-ra *Blanca Grama*, D-na *Deia Dr. Bădiu*, D-ra *Erdei Leona*, d-l *Iosif Tripon*, d-l *Cornel Torsan*. La serbare a luat cuvânt și sărbătoritul care mulțumind orădanilor pentru frumoasa manifestație ce i-o fac, se declară fericit că luptele duse de dânsul au avut acest rezultat și-și pune nădejdea de bine pentru soartea neamului în copiii furtunei, generalia tineră dn azi.

— **Serbarea jubileului de 10 ani a Sfântului Părinte Papa Pius XI.** Și în dieceza noastră, ca 'ntoată lumea, s'a serbat Duminecă în 14 cor. al zecilea aniversar dela suirea pe tronul Verhovnicului Apostolilor a Preafericitului Părinte Papa Pius XI. Conform unei circulare anterioare (vezi „*Vestitorul*“ No. 3) în ziua de 12 cor. s'au tras clopotele la toate bisericile din dieceză, iar Duminecă în 14 c. s'a ținut la sf. Liturghie cuvântare ocazională și Tedeu. In catedrala noastră cerimonial s'a desfășurat cu tot fastul în cadrele unei liturgii pontificale slujită de I. P. S. S. *Valeriu Traian Frențiu*, cântând corul *Hubic* cu orchestră. Predica ocazională a rostit-o Cuv. Părinte Dr. *Dominic Nicolăeș*-O. F. M. C. misionar diecezan.

— **Șezătoarea culturală a A. G. R. U.-lui dela parohia Catedralei.** A. G. R. U. ul, organizația parohiei Catedralei din Oradea, a ținut Duminecă în 14 c. în Cercul Catolic o șezătoare culturală, care prin reușita ei, a luat proporții de festival. In fața salei tixite de public și școlari a vorbit Par. *Ion Gârleanu* despre Palestina și Ierusalim, arătând cu proiecțiuni toate locurile mai însemnate ale Ierusalimului. Corul teologilor și orchestra școlii normale a executat punctele programului artistic. Serbarea reușită complet face laudă inițiatorilor.

— **Salariile clerului nostru dela Stat pe 1932.** Nu mai vrem să zgândărim ranele On.-lui nostru Cler comentând cifrele ce arată salariul slujbașilor diferitelor culte pe anul 1932, așa cum le-a întocmit d-l *N. c. Iorga* împreună cu genalii D-sale sfetnici dela Sibiu. Tabloul comparativ, ce-l publicăm totuș pentru orientarea On.-lor confrăți, este dela sine grăitor. Iată-l:

Gradeții	Preot ortodox Transilvania	Preot unit	Preot rom. cat	Preot reformat	Preot luteran
4	3600	1770	3440	1960	3380
3	3300	1590	3260	1850	3200
2	3120	1430	2950	1660	2960
1	2770	1380	2720	1530	2730
fără	2500	1200	2360	1320	2370

Iată deci vre-o câteva specimene de ale dreptății ce o știe face „cel mai mare savant al neamului“:

1. Un preot român unit cu bacalaureat, Academie de Teologie și cu 20 ani de serviciu primește 1770 Lei, adică cu 600 Lei mai puțin decât un preot luteran începător (2370 Lei); — cu 730 Lei mai puțin ca un preot ortodox începător, fără gradații (2500 Lei); — 590 Lei mai puțin decât un capelan romano-catolic începător (2360).

2. Un capelan luteran cu studii inferioare, începător (fără gradații), primește 1550 Lei, deci mai mult ca un preot român unit cu studii superioare și cu peste 10 ani de serviciu.

3. Un preot ortodox fără bacalaureat, fără gradații, are 2300 Lei, deci cu 530 Lei mai mult ca și unul unit cu bacalaureat, și cu 4 gradații; ba fericitul ortodox primește cu 30 Lei mai mult chiar și decât un preot român unit doctor în teologie cu 4 gradații (2270).

4. Un preot ortodox cu studii extraordinare (ca bună oră *Codre Nuju* din Maramureș), începător fără gradații are 1670 Lei, deci mai mult ca un preot român unit cu bacalaureat, Academie Teologică și 15 ani de serviciu. — Aceasta se numește dreptate ortodoxă (sfetnicii d-lui Iorga dela culte au ticluit-o). Va să zică, voi popi români, uniți, care v'ați luptat și v'ați expus viața pentru idealul înțregirii neamului, astăzi sunteți răsplătiți, nu de Țară, ci de d-l Iorga savantul, care a mai cerut odată scoaterea bisericii noastre din bugetul Statului, — cu aceea, că vă dă înțregire de salariu mai mică decât dușmanilor de eri și de azi ai patriei. Asta e opera civilizatoare a ortodoxiei dominante azi nu numai în țară, ci și în politică. Halal de-așa civilizație și dreptate!

BIBLIOGRAFIE

— „*Orientalia Christiana*” Vol. XXIII — 2. Num. 72: Buri, Vincenzo, S. I., *L'unione della Chiesa Copta con Roma sotto Clemente VIII*, 8°, 164. — Lire 26. — Savanții părinți dela Inst. Oriental din Roma continuă cu multă râvnă seria colecției lor ce cuprinde studii și cercetări de cel mai înalt interes pentru bisericile de rit răsăritean. Prezentul volum prezintă o sumedenie de documente inedite cu privire la Unirea Coptilor din Egipt cu biserica Romei la 1595 și 1597, sub Clemente al VIII. Conținutul: 1. Expunerea faptelor. 2. Istoricitatea celor două misiuni alexandrine 1595, 1597. 3. Ruperea unirii sub Paul V. 4. Depunerea patriarhului Marcu. 5. Personajii cari au avut rol în unirea Coptilor. — Urmează apoi, dela p. 135, documentele.

— Idem: Vol. XXIV—2. Num. 74: Spacil, P. Theophilus — S. I.: *Doctrina Theologiae Orientalis separati de sacra infirmorum unctione*, 8° — 219; Lire 34. — Această valoroasă lucrare cuprinde două părți: In partea întâi (p. 1—82) eruditul autor tratează chestiunile generale despre la na ungerii de pe urmă (și anume: Numele, definiția, natura, înțelesul divină; materia depărtată și apropiată, forma și ritul; ministrul, subiectul și despre ungera morților; efectele și dispozițiile necesare; necesitatea și iterabilitatea ungerii d. p. u., precum și compararea învățăturii orientale cu cea catolică despre acest Sacrament. In a doua parte (83—218) se ocupă mai de aproape cu chestiunile despre sf ungeri în cari Orientalii se deosebesc de theologia catolică (chestiunile despre ministrul, subiectul, efectele și iterabilitatea sfintei Ungeri). — Studiul e lucrat cu un aparat științific foarte vast, îmbrățișând o bogată literatură teologică atât orientală cât și apuseană, încât în viitor la compunerea de manuale teologice și pentru erudție privată, va trebui să se facă seamă și de această vastă și prețioasă lucrare.

Cărțile din seria „*Orientalia Christiana*” se pot comanda la: Institutul Oriental, Roma (128), Piazza Santa Maria Maggiore 7.

— Idem: Vol. XXV—1. Num. 73: Baumgarten, N. de —: *Olaf Tryggvissou, roi de Norvège et ses relations avec saint Vladimir de Russie*, 8°—40. Lire 6. Un interesant studiu istoric în care se arată cum a influențat Olaf Tryggvissou, celebrul rege al Norvegiei, asupra încreștinării marelui prinț rusesc sf. Vladimir. Este o prețioasă contribuție la istoricul încreștinării Rușilor.

Catolagul

cărților scartate și al duplicatelor din biblioteca diecezană greco-catolică — Oradea.

Oferim aceste cărți în schimb bibliotecilor din țară, ori și spre vânzare, particularilor.

(Urmarea VI.)

3080. Parizek, Alexius: *Erklärung der festtäglichen Evangelien III B.* 1 tom, Prag 1788 V. 3078—3079.
- 3114 3115. *Vocabolario italiano e Latino e Lat-Ital*, 2 tomuri, Venezia, 1763. 4° piele.
3172. *Meditații latinești* 16°.
3087. Fonyó, Paul: *Kurzgefasste Kirchengeschichte*, 1 tom, Kalocsa, 1884. Broșură 50 pag.
3190. Kiss István, Béla: *Vasárnapi és ünnepnapi elmélkedések*, 1 tom, B-pest 1914.
3191. Károlyi, Hugó: *Rövid hitekölcsei elmélkedések*, 1 tom, Best 1871. Broșat
- 3194 Hopp, János: *Keresztény Egyháztörténet*, 1 tom, Pest 1847 16—128.
- 3216, 3217. Negyedes Pál: *Prédikációk*, 2 tomuri, Győr, 1800 Cartonat.
3239. Lhomond: *Grammaire française*, 1 tom, Paris 1839.
- 3252, 3253, 3254. Szepesi Alois: *Vasárnapi és ünnepi Prédikációk*, 5 tomuri, Kassa 1839. Nelegate.
3263. —: *Munkás Lelkipásztor Rabok mellett*, 1 tom, Pest 1821. Broșat.
3269. Rondau, Pierre: *Grammaire royale*, 1 tom, Leipzig 1717.
3271. Paur, Jos Valentin: *Volkspredigten*, 1 tom, Linz 1814.
3274. Dapp, Raymund: *Kurze Predigten und Predigten-twürfe*, 1 tom, Grätz, 1800. 16°.
3290. Noshanker, Sebaldu: *Predigten*, 1 tom, Leipzig 1774. 16° piele.
3308. Gand-Ollendorf: *Methode der französischen Sprache*, 1 tom, Frankfurt 1874.
- 3330—3334. Bauvelet—Willkovits: *Meditationes de praecipuis veritatibus*, 5 tomuri, Viennae 1765.
3339. Schäfier, G.: *Briefe, Lexicon Titularbuch*, 1 tom, Augsburg 1786.
3346. Cramer, Mattia: *Nuovo parlatorio. Dialoghetti*, 1 tom, Nürnberg 1756.
3347. Hegyi, János: *Csisio, Astronomiai tudomány* 1 tom, Broșat 16°.
3350. Simon, Antal: *Az igaz mester, Irni olvasni megtanulja*, 1 tom, Budán 1808, 16°—94. Cartonat.
3352. Benkő, Ferenc: *Parnasusi időöltés*, V drb. 1 tom, Kolozsvár 1798. 16°.
- 3353 Bartl, Franz Konrad: *Kurze Optik. Astronomie*, 1 tom, Wien 1788.
- 3363—3366. *Usus aestheticus Linguae Hungaricae*, p. I—IV. 4 tomuri, Budae 1817. Cartonate, 8° Curs complet de l. magh.
- 3371, 3372, 3373. Kosztolányi, Sándor: *Szentbeszédék*, 3 tomuri, Pozsony 1801 16°.
3384. Dajka, Gábor: *Versei (kiadta Kazinczy)*, 1 tom, Pest 1813.
- 3398—3401. Lesnyánszki, András: *Egyházi beszédék*, 4 tomuri, Nagyvárád, 1837 8° mlc.
3404. —: *Különbféle Példázatok* 1 tom, Pozsony 1793. 16°.
3405. —: *Grammatica germanica ex Gottschedianis l.* 1 tom, Pozsony 1774.
- 3413, 3414. Grain, Jean du —: *Anweisung zur franz. Sprache*, 2 tomuri, Leipzig 1777. Pânză 16°.
3420. Károlyi István: *Levelező könyv*, 1 tom, Pest 1837.
3421. Saller, Anton: *Predigten*, 1 tom, Augsburg 1823.

3430, 3431. Sztánkováci: Vasárnapl prédikációk, 2 tomuri Komárom, Augsburg 1799.

3440, 3447, Kazinczy Ferencz: Báróczy minden munkái, 8 tomuri, Pesten 1813.

3454. Stange, Immanuel: Der Hausarzt, 1 tom, Leipzig 1810.

3455. Villaume: Praktische Logik, 1 tom, Leipzig 1788.

3460. Nagy József ref. prédikátor: Eredeti Munkái, 1 tom, Sárospatak 1823.

3461. Dekan Fritz Veit: Predigten für Osterzeit, 1 tom, Ulm 1844.

3466, 3467. Vincenz von Ebern: Fastenreden, 2 tomuri, Würzburg 1800.

3474. Jais: Aegidius, Gelegenheits—predigten, 1 tom, Regensburg 1824.

3475. Adelung I. Chr.: Deutsche Sprachlehre. 1 tom, Wien 1782.

3476. Block, Móricz Dr.: Magyar és németnyelv kiegészítő szótára, 1 tom. Pest 1846.

3480. Házi kertész. 1 tom, Pozsony 1796 8° mic.

3499. Sintenis: Postille, II Theil, 1 tom, Leipzig 1798.

3500. Egyed, Ioákim: A ker. tud. oktató beszédek, 1 tom, Vázt 1794.

3504. Sombori, József: Beszédei III kötet, 1 tom, Kolozsvár 1827.

8505 Antonini: Italienische Gramatik, 1 tom, Dresden 1771.

3506. Manual latinesc de Algebră. Nelegat.

3507. Hadali, Caroli: Elementa Matheseos, Tomus II, 1 tom, Pozsony 1799.

3509. Tsányi Nagy Imre: Prédikációk, II-ik könyv, 1 tom, Szeged 1818.

3514—3525. Pomay Franco: Le Grand Dictionnaire Royal, 2 tomuri, Leipzig 1747. 4° piele.

3535. Frint, Jacob Dr.: Praktische Vorträge, 1 tom, Wien 1820. 16°.

3538. —: Les ouvres de Molière, tome IV-eme, 1 tom, Berlin 1700. 16° piele.

3561. Márton, von Joseph: Ung.-Deutsche, D.-Ung. Wörterbuch, 1 tom, Viena 1811. I Band.

3565, 3566. Wilde, Ambros: Lob- und Sittcreden, I Band II Band, 2 tomuri, Prag 1809. 1/2 pânză, 8° mic.

8566. Huttay, Lipót Dr.: Mikes Kelemen Törökországi levelei, 1 tom, Eger 1905. 4° broşură.

3567—3572. Bauerschubert, Joseph: Volkspredigten, 6 tomuri, Grätz 1807. 16°.

3586. Valter, I. I.: Predigten über Tod und Grab, 1 tom Prag 1817.

3593. —: Gelegenheitsreden, 1 tom, Ulm 1842.

3594. —: Auswahl vorzüglicher Predigten, I Band, 1 tom, München 1829.

3595. Kottmayer, Ad. G.: Religionsvorträgen bei Sterbefällen, 1 tom, Leipzig 1808.

3596. —: Leben un Charakter seliger Fr. Conrad Lanye, 1 tom, 1/2 pânză.

3597. Hess, Joh. Jac: Predigten über die Entstehungsgesch. 1 tom, Zürich 1787. 16°.

3610. —: Robinson (ungureşte), 1 tom, 16°.

3621—3626. Theol. prakt. Monatschrift, 6 tomuri, Linz 1804. 16°.

3636. P Lacroix: Album poétique, 1 tom, Dessau 1853. 16°.

3638. Tissot, Mgr.: L'onanisme, 1 tom, Lausanne 1775. 16°.

3639. Szalay, Imre: Magyar egyházbeszédek gyűjteménye, 5 tomuri. Pest 1832.

3644. Szende-Riedl: Magyar nyelvtan, 1 tom, Pest 1884.

3650, 3651. Mayer, Joseph: Das Evangelium zergliedert nach 4 Evang., 2 tomuri, Wien 1783, 8° piele.

3669. Bahrdt, K.-Fr.: Neue Testam. 1 tom, Berlin 1783.

3675. Jeune, le P: Wegweiser von Iericho nach Ierusalem, Missionspredigten, 1 tom, Regensburg 1843

3680. Molnár, Io B. S. I: Concionum pro Dominicis, annus I., 1 tom, Tyrnaviae 1766.

3690. Máté, Simón: Vasárnapl Prédikációk 1 tom. Vázt 1804. I. kötet.

3692. Gothscheden, Ioh.: Deutsche Sprachkunst, 1 tom Leipzig 1762

3693. Ihasz, E: Szellemi kincstár I kötet, 1 tom, Bpest. Nelegat. Mancă

3700. Nickel, Joseph: Christliche Reden an den Festen des Herrn, 1 tom. Mainz 1836

3711. Molé A.: Neues Wörterbuch der fr. und deutschen Sprache 1 tom. Braunschweig 1862.

3719. Helfert, Joseph Dr.: Anleitung zum geistl. Geschäftsstyle, 1 tom, Prag 1858.

3722. August, Mattiä: Griech. Gramm. 1 tom, Leipzig 1807.

3725. Crüger Dr, I: Schule de Physik 1 tom, Erfurt 1870.

3726. Weinhold, Dr. Ad.: Vorschule de Exp. Fisik, 1 tom, Leipzig 1874.

3727. Petzvall, Otto: Elemente de Mathematik, 1 tom, Pest 1836.

3728. Herr, Joseph Dr.: Lehrbuch der höheren Matematik, 1 tom, Wien 1857

3729. Fr. Erdmann, Petri: Handbuch der Fremdwörter, 1 tom, Leipzig 1865.

3730. Nerolicka, Eugen: Repetitorium der mathem. Physik, 1 tom, Grar 1872.

3731. Petzvall, Otto: Elemente der Geometrie, 1 tom, Pest 1856. (vezi No. 3727).

3769, 3770. Tomcsányi: Inst. Physicae, 3 tomuri, Pest 1820.

3778, 3776. Lang Joh.: Erklärungen über den grossen Katechismus, 2 tomuri, Augsburg 1831.

3778, 3779. Lánghy, István: Esméreték Tára, 2 tomuri, Pest 1829.

3780. Ugróczy, Mihaly: Chr. Hauspostille Predigten, 1 tom, Presburg 1823.

3781. Csondor, János: Gazdasági Utasítások, 1 tom, Keszthely 1819.

3853. Nagyváradi róm. kath. népiskolának 10-ik értesitéménye, 1 tom, N.-váad 1879.

3850. Mecsenffy Emil: Privilegium des öst. ung. Bank. 1 tom, Wien 1894.

3844. Aranyi, Béla: Elemi mértan, 1 tom, B-pest 1875.

3841. Koller, János: Századunk hiteltensége; két nagyböjti prédikáció, 1 tom, Pest 1858. Broşură.

3816. Gretsch József: Német nyelvtan, 1 tom, B-pest 1887.

3819 Wislicenus, G. Ad.: Die Bibel betrachtet, 1 tom, Leipzig 1863 Nelegat.

1827. — Péteri Takáts József, 1 tom. Broşură 8°.

3876. Károlyi, Gáspár: Szent biblia, 1 tom, Pest 1866.

3952. Dietl, G. A.: Homilien, 1 tom, München 1789. 16°.

POȘTA RED. ȘI ADM.

— P. I. V. P. Căzurile de morală și pastorală acum se află la comisia de cenzurare, care, terminându-le încurând, va publica rezultatul. Întârzierea se datorește unor frați neglijenți cari nu le-au înaintat la vreme. Ordul de zi înțarzie din acelaș motiv. Incolo n'aveți, credem, nici un temei a afirmă, că în cadrele posibilității și a paginilor noastre restrânse, n'am fi informat pe cititori de tot ce interesează viața religioasă dela noi din țară și din străinătate. Vă suntem totuș mulțumitori pentru înțimpinarea ce ne-ați făcut, promițându-vă în viitor de-a satisface și mai prompt așteptările cititorilor noștri.